

Ἄλλ' ὁ Ροῦχερ ὑπνωττε τοῦ δικαίου τὸν ὕπνον, τὸ *proedium rusticum* ἔχων ἀνὰ χεῖρας.

Ὁ Χενιέρος ἔγραψε δύο γραμμάς, ἔθηκε τὸ χάρτιον ἐπὶ τοῦ βιβλίου, καὶ ἐξῆλθε.

Ἡ δὲ Ἀγγελικὴ περιέμενεν εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἐλάβετο τῆς χειρὸς τοῦ ποιητοῦ καὶ τῷ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Ἀκολουθεῖτέ με.

ΒΑΤΙΛΔΗ

(Συνέχεια, ὅρα φυλλάδιον 39)

Μετ' οὐ πολὺ ἀναγγέλλουν αὐτῷ ὅτι ἡ Βατίλδη ἐπικαλεῖται καὶ θέλει ἀνυπερθέτως νὰ τὸν ὀμιλήσῃ· αὐτὸς δὲ μὴ ἀμφιβάλλων πρὸς ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῶν δακρύων τῆς εἶναι ὁ Ρανουῖλφος, παρίσταται ἐνώπιόν της· καὶ παρακαλεῖ τὴν Γαλφόντην καὶ τὴν Ἑμμαν ν' ἀπομακρυνθῶσιν. — ὦ Κύριε, εἶπεν Βατίλδη, κεκοσμημένη μεθ' ὧλων τῶν θελημάτων τῆς θλίψεως, ἀκούσατέ μοι... πρὸς χάριν... μίαν λέξιν, μίαν μόνην λέξιν. — Δὲν δύναμαι, δὲν ὀφείλω ν' ἀκούσω οὐδὲν, ἐπανέλαθεν ὁ Διοικητὴς μετὰ φωνῆς γοερᾶς, ... ὀφείλετε νὰ νικήσητε ἑαυτὴν... μία μόνη ἰδέα ἃς καταφλέγῃ τὴν καρδίαν σας, ἡ εὐγενὴς ἰδέα τοῦ νὰ ἀναδιδάσκητε ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν ἀρετὴν, νὰ συντελέσητε εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ Βασιλείου, εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκθέσητε εἰς τὰ βλέμματα τῆς οἰκουμένης λαμπρὸν παράδειγμα ὑψηλῶν καὶ μεγάλων προτερημάτων, ἅτινα πρέπει νὰ μορφώσωσιν τὴν ψυχὴν μιᾶς ἡγεμονίδος, ἀφωσιωμένης ὀλοκλήρως εἰς τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τοῦ μεγάλου βαθμοῦ τῆς. Ἡ Νευστρία ἔχει ἀνάγκην βασιλίδος, ἔσθεσε ὑμεῖς αὐτὴ, Κυρία... τὸ ὄνομα τοῦτο σᾶς ἐκφράζει τὸ πᾶν... ἀκολουθήσατε τὸ λαμπρὸν μέλλον σας· ἡ εἰμαρμένη σᾶς εὖ νοεῖ, καὶ (προσθέτει με φωνὴν σπαραξικάρδιον) ἀφήσατε ν' ἀποθάνῃ... δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ ὁ Κλόβις μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς αὐλῆς ἥρχετο πρὸς τὴν Βατίλδην· ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀφῆσας τὴν τοῦ μονάρχου ἀξιοπρέπειαν ἠθέλησε ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ ἐκπράσῃ δι' ἰδίας φωνῆς τὴν πρὸς αὐτὴν ὑπερβάλλουσαν εὖνοιαν καὶ ἀγάπην του, καὶ τὴν ἀπόφασίν του τοῦ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν συμμέτοχον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θρόνου του, ἀλλὰ τῆς Βατίλδης ἡ ἀπάντησις ἦσαν δάκρυα, ἅτινα καθίστων αὐτὴν ὠραιοτέραν. Τὰ σημεῖα δὲ ταῦτα τῆς θλίψεως τῆς Βατίλδης ἰερωθήσαν παρὰ τοῦ βασιλείου ὡς δείγματα ἀξιεράστου αἰδοῦς· ἡ Βατίλδη ἔρριπτεν ἀπηλπισμένα βλέμματα ἐπὶ τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις ἴστατο σιωπηλὸς αἰσθανόμενος ἐνδομύχως ψυχικὴν ἀγωνίαν ἡ Βατίλδη τέλος

ἐφάρθη εἰς τὸν ναόν, μολὶς ἔχουσα δύναμιν ν' ἀναπνέῃ· ὁ Ἀρχαμβῶδ ἠθέλησε ν' ἀποφύγῃ τοῦ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν τελετὴν, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ αὐτὸς νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν βωμὸν τὴν Βατίλδην, ἥτις ἔστρεφε πάντοτε τοὺς πλήρεις δακρύων ὀφθαλμούς της πρὸς τὸν Ἀρχαμβῶδ· ἀλλ' ὁ ὄρκος τοῦ ὑμεναίου προεφέρθη... καὶ ἡ Βατίλδη κατέστη ἡδὴ ἡ σύζυγος τοῦ Κλόβεως· καὶ αὐτὴ μὲν ἀνέβη κάτωχρος καὶ κλονιζομένη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Νευστρίας, ὁ δὲ Διοικητὴς ἐπανελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ μακρὰν τῆς θεᾶς μιᾶς ἑορτῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ τοῦ προξενήσῃ θάνατον διατάττει νὰ τὸν ἀφήσωσι μόνον· ματαίως ἡ ἐκπεπληγμένη Γαλφόντη καὶ ἡ Ἑμμαν ἐχορήγουν εἰς αὐτὸν τὰς φροντίδας καὶ προσπάθειάς των· ὁ Ἀρχαμβῶδ μένει βεβουθισμένος εἰς φρικώδη θλίψιν, τὴν αἰτίαν τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσωσιν.

Ἡ Βατίλδη ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀναβᾶσα ἀνέδειξε πάραυτα χαρακτῆρα βασιλίδος, ἡ μάλλον, αἱ ἀρεταὶ τῆς ἐξαχθεῖσαι τοῦ σκότους ἐράνησαν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ καὶ ἀνέλαμψαν μεθ' ὧλης αὐτῶν τῆς λαμπρότητος· ἡ Νευστρία ἅπασα δὲν ἔπαυε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ ἐγκώμια αὐτῆς καὶ νὰ ἐνὸνῃ μετ' ἀνευφημίας τὸ ὄνομα τῆς Βατίλδης· μετὰ τοῦ Ἀρχαμβῶδου· ἡ Βατίλδη κατέστη πλέον τὸ πρωτότυπον τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἀγαθοεργίας, τῆς εὐσεβείας, ἥτο ἡ μήτηρ τῶν πτωχῶν, τὸ στήριγμα τῶν δυστυχῶν, καὶ ἡ κηρυχθεῖσα προστάτρια τῆς δεινοπαθοῦσης ἀνθρωπότητος. Ἐν τούτοις ἡ εὐχαρίστησις τοῦ ν' ἀγαθοεργῇ, ἡ τοσοῦτον καθαρὰ αὐτὴ ἡδονή, ἥτις συνοδεύει τὴν πρᾶξιν τῶν ἀρετῶν, δὲν ἐκώλυε πρὸς τὴν ἡγεμονίδα ταύτην νὰ βυθίζεται ἐνίοτε εἰς μυστηριώδη τινὰ μελαγχολίαν.

Ἡ δὲ καταβιβρώσκουσα τὸν Ἀρχαμβῶδ λύπη ἠρέθισε τὴν διαρκῆ σιωπὴν, ἣν ἀντέταττεν εἰς τὰς ἀδιακόπους ἐρωτήσεις τῆς Γαλφόντης καὶ τῆς Ἑμμαν· ἀμφοτέραι παρεκάλουν αὐτὸν ἐνθέρμως νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτάς τὸ κεκρυμμένον μυστήριον τὸ προξενοῦν εἰς αὐτὸν τὸν θανατηφόρον ἐκείνον μαρασμόν· ἡ δὲ θλίψις καὶ ἀνησυχία τῆς Ἑμμαν δὲν ἐξέστυτο εἰμὴ μετὰ τὸν ἐνδόμυχον ἐρωτὰ τῆς.

Ἡ νόσος τοῦ Ἀρχαμβῶδ αὐξάνει, ὁ βασιλεὺς πληροφορεῖται περὶ αὐτῆς· (ἡγάπα δὲ τρυφερώτατα τὸν Διοικητὴν) καὶ τὸ Κράτος ὅλον συμμερίζεται τὴν ἀνησυχίαν τοῦ κυρίου του καὶ φοβεῖται διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἀρχαμβῶδ, τοῦ τοσοῦτον ἀναγκαίου εἰς τὴν Γαλλίαν· ὁ Κλόβις ὑπάγει πρὸς αὐτὸν καὶ κάθηται πλησίον τῆς κλίνης του. — Τί ἔχετε; ἀκριβὲς μου Ἀρχαμβῶδ, τὸν λέγει· δὲν εἶναι ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ὁ φίλος σας ὅστις σᾶς ἐκφράζει τὴν βασιάν του λύπην διὰ τὴν τοιαύτην θέσιν σας· τίς εἶναι ἡ ἀσθένειά σας; μετ' εὐχαρίστησας δίδω τὸ ἥμισυ Κράτος μου ἵνα λάβετε τὴν ὑγίαν σας. — ὦ βασιλεῦ μου, τοιαύτην ὑπερ-

βάλλουσιν εὐνοίαν δὲν εἶμαι ἄξιος ν' ἀπολαμβά-
νω· σὲ εὐγνωμονῶ· ἡ αἰτία τῆς νόσου μου, μοι εἶ-
ναι ἄγνωστος... ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι μετ' οὐ πο-
λὺ... ἀνοίγεται ὁ τάφος μου... — Ὅχι, ζήσατε
διὰ τὸν Κλόβιν, καὶ διὰ τὴν Γαλλίαν, ζήσατε διὰ
τὴν βασιλίσαν. — Διὰ τὴν βασιλίσαν! — Ναι,
αὕτη εἶναι ἀπαρηγόρητος διὰ τὸ δυστυχὲς τοῦτο
συμβεβηκός· καὶ δὲν θέλει λησμονήσῃ ποτὲ πᾶν
ὅ,τι ὀφείλει πρὸς ὑμᾶς ἡ εὐγνωμοσύνη της. — Ἡ
εὐγνωμοσύνη της, Μεγαλειότατε, διέκοψεν ὁ Διοι-
κητής· ἐγὼ ὑπηρετήσα τὸ Κράτος καὶ τὸν ἡγεμό-
να μου... ἡ δὲ Βατίλδη ἐγεννήθη ἵνα λατρεύη-
ται ὑπὸ τοῦ κυρίου μου καὶ ἵνα δέχεται τὰς βα-
θείας ὑποκλίσεις ὁλοκλήρου τῆς γῆς. Πάντες ἀνα-
γνωρίζουσι τὴν δύναμιν τῶν ἀρετῶν της.. τῆς
καλλονῆς της. ὁ δὲ Κλόβιν εἶναι ὁ εὐδαιμονέστε-
ρος τῶν βασιλέων.

Ὁ Πρίγκηψ πολλαπλασιάζει τὰς φιλικὰς καὶ
εὐνοϊκὰς ἐκφράσεις του, καὶ προσφέρει πολλάκις
τὸ ὄνομα τῆς Βατίλδης· ὁ δὲ Ἀρκαμβώδ ἀ-
κούων τὸ ὄνομα τοῦτο ἐφαίνετο ὅτι ἐπανήρχετο
εἰς τὴν ζωὴν.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὅ,τι
εἶπε πρὸς τὸν Διοικητὴν ἐκ μέρους τῆς βασιλί-
σης ἐσταμάτησαν τρόπον τινὰ τὴν τελευταίαν
πνοὴν τοῦ ἀσθενοῦς. — Πῶς, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν,
εὐαρεστεῖται νὰ ἐνδιαφέρηται περὶ τῆς διατηρή-
σεως τῶν ἡμερῶν μου! καὶ τί δύναται νὰ διε-
γερῇ εἰς αὐτὴν τὸ αἶσθημα τοῦτο; ἡ εὐγνωμοσύ-
νη... εἶναι μικρά, εἶναι ἀνίσχυρος δύναμις...

Ὁ Ρανοῦλφος δὲ, ὃν ἡ ζηλοτυπία εἶχε καταστήσῃ
ἀδιάλλακτον ἐχθρὸν τοῦ Ἀρκαμβώδ, τολμᾷ νὰ
παρουσιασθῇ εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν εὕρισκει παλαιόν-
τα κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀγωνιζόμενον νὰ νι-
κήσῃ ἑαυτὸν καὶ ν' ἀπωθήσῃ τὸν θάνατον, ὅστις
τὸν ἔσυρεν εἰς τὸν τάφον. — Μέγιστε ἄνερ, λέ-
γει αὐτῷ ὁ Ρανοῦλφος, ἡ ἐπίσκεψίς μου ἂς μὴ
σᾶς ἐκπλήξῃ ποσῶς· καὶ ἀπολαύσατε τὴν ἡδο-
νὴν τοῦ θριάμβου σας· ἤμην ἀντίζηλός σας, ἤ-
μην ἐχθρός σας, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχομαι νὰ σᾶς θαυ-
μάσω! — Νὰ με θαυμάσητε! ὦ Ρανοῦλφε, τοιαύ-
τη ἀμοιβή, τοιοῦτον γέρας δὲν ὀφείλετε εἰς ἐμέ·
δὲν ἀγνοεῖτε τὸ μυστήριον καὶ τὴν ἀδυναμίαν
τῆς ψυχῆς μου· οὐδὲν ἔχω κερχυμμένον εἰς ὑμᾶς...
μὴ με θαυμάζετε λοιπὸν, ἀλλ' οἰκτεῖρατέ μοι.
— ὦ Κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἄξιος οἴκτου, διότι πα-
ρώργισα τὴν φιλίαν καὶ τὴν τιμὴν· ἀπηλπισμέ-
νος, διότι δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποκτήσω τὴν Βα-
τίλδην, ἐμεγάλυνα τὰ θέλητρα αὐτῆς πρὸς τὸν
βασιλέα, καὶ διήγειρα ἔτι μᾶλλον τὸ πρὸς αὐτὴν
αἶσθημά του· ἠθέλησα νὰ σᾶς ἐκδικηθῶ, καὶ τὰ
ἄνδρα τεχνάσματά μου ἐτέθησαν πρὸς δόξαν
σας· ἐλάμπρυναν τὸ μεγαλεῖόν της· ψυχῆς σας· ἤτο
εἰς τὴν ἐξουσίαν σας νὰ καλύψετε τὴν ἀλήθειαν καὶ
νὰ νυμφευθῇτε τὴν Βατίλδην, ἣν ἐλατρεύσατε, καὶ
ἐντούτοις ὑμεῖς αὐτὸς θέτετε αὐτὴν παρὰ τῷ
Κλόβει. ὦ, πόσον εἶσθε καὶ κατὰ τοῦτο ἀνώτε-
ρος ἐμοῦ! — Σᾶς εἶπον, Ρανοῦλφε, καὶ ὑμεῖς με

γνωρίζετε ἤδη· δὲν εἶμαι ἄξιος τοιούτων ἐγκω-
μίων· ἐξεπλήρωσα τὸ καθήκόν μου· τὸ διάδημα
ὠρεῖλετο τῇ Βατίλδῃ, εἶναι ἄξια τοῦτου· ὑπρέ-
τησα οὕτω τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀρετὴν, τὸν Κλό-
βιν, τὸ Κράτος· ἀλλὰ, Ρανοῦλφε, εἶμαι ἄνθρωπος
καὶ ἡ καρδιά μου σπαράσσεται καὶ θλίβεται διὰ
τὴν στέρξιν τῆς Βατίλδης· εἶναι λοιπὸν ἀρετὴ
ν' ἀποθνήσκῃ τις ἀπὸ ἀπελπισίαν;... εἶναι ἀνω-
φελές νὰ γοητεύητε τοὺς ὀφθαλμούς σας ἐπὶ τῆς
τύχης, ἥτις με περιμένει· εἰσεύρω ὅτι ἡ Βατίλδη
εἶναι βασιλίσα, εἶναι ἡγεμονίς, καὶ ὅτι τὸ μό-
νον αἶσθημα τὸ ὁποῖον μοι ἐπιτρέπεται νὰ ἔχω
πρὸς αὐτὴν εἶναι ὁ σεβασμός· ἀλλὰ πῶς δύναμαι
νὰ καταπαύσω τὴν ἐνδόμυχον πάλιν; τὸ λογι-
κόν μου ἀδυνατεῖ νὰ ἐξέλθῃ νικητής, Ρανοῦλφε,
αἱ ἀνθρώπιναι ἀρεταὶ θεωροῦμεναι ἐκ τοῦ σύνεγ-
γυς, εἶναι μικρά τις ἰδέα! Ἀντὶ λοιπὸν ν' ἀνευ-
φημῇτε τὸ γενναῖον τῆς ψυχῆς μου, δεῖξατέ μοι
τὴν ἀδυναμίαν μου καὶ πᾶσαν τὴν ἔκτασιν τοῦ
σταδίου, τὸ ὁποῖον μοι μένει νὰ διατρέξω, ἐὰν
θέλω νὰ διατηρήσω τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν
ἐμὴν ἀξιοπρέειαν· ὁμιλήσατέ μοι περὶ τοῦ βαθ-
μοῦ καὶ τῆς θέσεως, ἣν κατέχω· εἰπέτε μοι ὅτι ἡ
Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην τῶν ἀνισχύρων ἐργα-
σιῶν μου, ὅτι εἶμαι χρήσιμος εἰς τὸν κύριόν
μου καὶ ὅτι εἶμαι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῆς Νευ-
στρίας ἀπάσης διὰ τὰς στιγμὰς τῆς ζωῆς μου· ὁ-
πλίσατέ με κατ' ἐμοῦ, καὶ τότε θέλω ἐπανεῦρε
εἰς ὑμᾶς τὸν πάλαι φίλον μου· καὶ λέγων ταῦτα
ἐναγκαλίζεται τὸν Ρανοῦλφον, ὅστις χύνει δά-
κρυα θαυμασμοῦ.

Μετὰ τὴν στιγμὴν ταύτην οἱ δύο φίλοι δὲν
ἀποχωρίζονται πλέον, καὶ πάντοτε ἀπέφειγον
νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῆς ἡγεμονίδος των· ἀλλ' ὁ Ἀρ-
καμβώδ ματαίως ἠγωνίζετο νὰ καταδαμάσῃ πά-
θος, τὸ ὁποῖον ἀνεγεννᾶτο καὶ ἐνδυναμοῦτο ἐν
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ· ἡ σύνεσις δὲν ἠδύνατο νὰ θριαμ-
βεύσῃ ἐνώπιον τοῦ πάθους ἐκείνου.

Ἐντούτοις διεδόθη λόγος εἰς ἅσας τὴν Νευ-
στρίαν ὅτι ὁ Διοικητής τῶν ἀνακτόρων, καταβε-
βλημένος ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, ἐμελλε νὰ παραι-
τηθῇ τῶν δικαιωμάτων του, καὶ νὰ μακρυνθῇ τῆς
αὐλῆς, καὶ τῶντι δὲν εἰσέβη πλέον εἰς τὰ ἀνά-
κτορα, μολοντί διαταγαὶ ἐπανειλημμέναι τοῦ
Κλόβως ἐκάλουν αὐτὸν συνεχῶς· ὁ ἡγεμὼν οὖ-
τος τὸν ἔγραψε τέλος φιλικωτάτην ἐπιστολὴν,
δι' ἧς ὑπεχρέου ἑαυτὸν νὰ ὑπάγῃ· ὁ δ' Ἀρκαμβώδ
τεθειγμένος ὑπὸ τῆς ἀγαθότητος τοῦ βασιλέως,
ὕπακούει, ἅμα δὲ παρετήρησεν αὐτὸν ὁ Κλόβιν
μακρόθεν ἐκτείνει τὴν χεirá του, καὶ τὸν λέγει
μετὰ φωνῆς φιλικωτάτης. — Πλησίασον προσφι-
λὲς στήριγμα τοῦ θρόνου μου· ὅποια ὅμως εἰδήσεις
προσέβαλε τὴν ἀκοήν μου; Ἀρκαμβώδ, ἀγνοεῖτε
ὅτι μοι εἰσθε προσφιλὲς, ὅτι εἰσθε ἐπ' ὀφθαλμοῖς
τὸν Κλόβιν καὶ εἰς τὸ ἔθνος, καὶ θέλετε νὰ μᾶς
ἐγκαταλείψετε καὶ νὰ παραιτήσητε τὸ πηδάλιον
τοῦ Κράτους; ὁποῖον εἶναι λοιπὸν τὸ κακόν, τοῦ
ὁποίου εἶναι ἄγνωστος ἡ αἰτία, καὶ τὸ ὅποιον δὲν

θεραπεύεται; ἐνόμιζον, οὐχὶ ὡς βασιλεὺς, ἀλλ' ὡς φίλος σας, νὰ ἔχω δικαίωματά τινα ἐπὶ τῆς φιλίας σας; ἴσως εἰς πάντα ἄλλον ἐκτός ἐμοῦ, δύνασθε νὰ ἐμπιστευθῆτε καὶ κολακείομαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ βασίλισσα . . . — Τί ἀκούω! — Ἰδοὺ ἡ βασίλισσα . . . ἔλθετε, κυρία, ὁ Ἀρκαμβώδ' θέλει νὰ μᾶς ἀφήσῃ . . . ὑμεῖς μόνη δύνασθε νὰ πείσητε αὐτὸν νὰ μεταβάλλῃ ἀπόφασιν· γνωρίζετε πόσον τὸν ἀγαπῶ περιμένω λοιπὸν τὰ πάντα ἀπὸ τὴν μεσολάβησίν σας, σὰς ἀφίνω μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Κλόβις ἀποσύρεται πάραυτα, ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ταραχὴ τῆς Βατίλδης καὶ τοῦ Διοικητοῦ! φοβοῦνται νὰ ἀτενίσωσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον· ἡ δὲ ταραχὴ τῶν αὐξάνει καὶ δὲν τολμῶσι νὰ ὁμιλήσωσιν· ἡ βασίλισσα ἔκαμε βήματά τινα διὰ νὰ φύγῃ, ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι τὸ πιθανὸν συμφέρον τοῦ βασιλείου νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν μετὰ τοῦ Ἀρκαμβώδ' ἐντευξίν, τὴν ἀναχαιτίζει καὶ τὴν κάμνει νὰ μένῃ· ὁ Διοικητὴς ἀφ' ἐτέρου εὐρισκόμενος μόνος ἐνώπιον γυναικὸς, ἥτις ἐδασίλευεν ἔτι εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ πρὸς ἣν ὤφειλε νὰ φέρῃ σεβασμὸν, διὰ τὴν ἡγεμονικὴν τῆς ἀξίαν, θέλει νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα, καὶ ἡ φωνὴ ἐκπνέει ἐπὶ τῶν χειλέων του· ἡ Βατίλδῃ ἐκάθητο κεκομησμένη μετὰ τὴν βασιλικὴν ἀλουργίδα· τὸ δὲ ὄρος τοῦ μεγαλείου ἀναμειγμένον μετὰ τὰς χάριτάς τῆς καθίστη αὐτὴν θελκτικωτάτην καὶ μεγαλοπρεπῆ! τέλος τρέμουσα καὶ μετὰ φωνῆς διασκεομένης, ὁμιλεῖ ἡ βασίλισσα πρῶτη. — Θίλετε νὰ μᾶς ἀφήσετε, Κύριε; ὁ βασιλεὺς σύζυγός μου καὶ ἡ Νευστρία σὰς προσφέρουσι θέσιν, ἥτις δὲν δύναται νὰ συμπληρωθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς συνέσεως. — Ζήλον μόνον δύναμαι νὰ ἔχω, Κυρία, ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς συγκινεῖ πάντας τοὺς ὑπηκόους τοῦ Κλόβως καὶ τῆς Βατίλδης. — Εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην πρέπει νὰ συγκεντρωώσι μεγάλα πολιτικὰ πλεονεκτήματα μετ' ἀκραιφνοῦς ἀποσιώσεως, ἀρετῆς καὶ συνέσεως, καὶ μόνος ὁ Ἀρκαμβώδ' κέκτηται τὰς ἐξόχους ταύτας ἀρετάς. — Ἐπαινοὶ τοιοῦτοι προφερόμενοι ὑπὸ βασιλίδος ἐπὶ τοσοῦτον τιμωμένῃς, εἰσι λίαν κολακευτικοί, καὶ θέλω προσπαθῆσαι νὰ δικαιώσω αὐτούς· ὑπάρχει εὐγενεστερὰ ἀμοιβή, ὑπάρχει τιμαλφέστερον ὄριον; ἀλλὰ, Κυρία . . . — Πῶς, Κύριε, ἀρνεῖσθε, ἀντιτάττετε εἰς τὸν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τὰς ἐμὰς παρακλήσεις; — Παρακλήσεις, ἐφώνησαν ὁ Ἀρκαμβώδ', παρὰ τῆς βασιλίσσης; μου, εἰπέτε διαταγὰς, κυρία, αὗται μοι εἶναι ἱερὰ, διότι διὰ τῆς φωνῆς σας προστάττει αὐτὸς ὁ οὐρανός. — Πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως καὶ τὰς παρακλήσεις μου ἐνόνω καὶ τὴν τῆς Ἑμῆς. — Τί θέλετε νὰ εἰπῇτε, κυρία; — Ἐπειδὴ ἡ Ἑμῆα δὲν σὰς εἶναι ἀδιάφορος . . . ἡ μεσολάβησις αὐτῆς . . . — Ἡ Ἑμῆα, κυρία! καὶ δύνασθε ν' ἀμφιβάλλετε περὶ τῆς ἰσχυρᾶς δυνάμεως τῆς Βατίλδης; μήτε αὐτὴ ἡ βασίλισσα δὲν ἰσχύει τόσον· κρίνετε, κυρία, κατὰ πόσον ἡ κατὰστασίς μου εἶναι σκληρὰ, ἀφοῦ δὲν

δύναμαι νὰ ὑπακούσω εἰς τὰς θελήσεις σας! — Καὶ πόθεν, Κύριε, ἡ τοιαύτη μεταβολὴ τῆς ὑγείας σας; — Πόθεν, Κυρία; (προσηλόνει τότε τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς Βατίλδης, καὶ ἐξακολουθεῖ στεναζών) πρὸ πολλοῦ ὤφειλον νὰ σὰς ἐκφράσω τὴν αἰτίαν. — Τί λέγετε, κύριε, . . . ἡ Βατίλδῃ μένει ἄφωνος καὶ τεταραγμένη, ὁ δ' Ἀρκαμβώδ' συρόμενος δι' ἀκουσίου κινήματος πίπτει εἰς τοὺς πόδας τῆς ἡ βασίλισσα ἐκβάλλει φωνὴν, καὶ θέλει ν' ἀποφύγῃ αὐτόν. — Ἀφήσατέ με νὰ ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας σας, καὶ συγκτανεύσατε ν' ἀκούσητε ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη περιελίω εἰς τὸ στήθος μου· ἡξέωρον ὅτι σας παροργίζω, ἀλλ' εἶναι ἐγγὺς ἡ τὴν τέρας μου, ὁ δὲ θάνατός μου ἄς ἐπανορθώσῃ τὴν τόλμην μου. Βλέπετε ἐνώπιόν σας ἄνθρωπον λατρεύοντα τὰς ἀρετάς σας, ἀφοῦ καί τοι . . . ἐγὼ ἤμην ὁ αἰχμάλωτος ὑμῶν, ὑμεῖς ἐκτοτε εἰσθε ἡ ἡγεμονίς; μου, ἀλλὰ πάντοτε σὰς ἐσεβάσθην ὅσον καὶ σὰς ἠγάπων. Σιζῶν μετὰ τῆς Πλεκτρούδης, ὤφειλον ν' ἀποδίδω πρὸς αὐτὴν μόνην τὴν λατρίαν καὶ τὴν ἀγάπην μου, καὶ ἐπεθύμουν μόνον τὴν εὐτυχίαν ἀποκατάστασιν ὑμῶν· ἀκολούθως διενόηθην νὰ σὰς συνενώσω μετὰ τοῦ Ῥανούλφου, ἀφοῦ παρ' αὐτοῦ ἔμαθον ὅτι καὶ ἐκεῖνος σὰς ἐλάτρευεν ἐπίσης, καὶ ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι νῦντύχσε νὰ σὰς ἀρέσῃ· ἀλλὰ, καθ' ἣν στιγμήν διενασύμην ταῦτα ὑπὲρ ὑμῶν, πληροφοροῦμαι παρὰ τοῦ πατρός σας ὅποια εἰσθε, καὶ τότε μοι ἦτο ἄδύνατον νὰ ὑψώσω τὸν Ῥανούλφον εἰς τὸν βαθμὸν τῆς Βατίλδης· ὅτε ἡ σύζυγός μου ἀπέθανεν, ἐτόλμησα νὰ ἐλπίσω ὅτι ἡ θυγάτηρ τῶν βασιλέων δὲν ἤθελεν ἀπορρίψει τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρκαμβώδ'· ἦμην ἑτοιμος νὰ σὰς προσφέρω τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν μου, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ εἰκὼν σας δὲν ἐξῆλθεν οὐδέποτε, ὅτε ὁ βασιλεὺς μὲ καλεῖ πλησίον του καὶ μοι ἀποκαλύπτει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σὰς καταστήσῃ τοῦ θρόνου συμμέτοχον. Ἡ Βατίλδῃ ἔπρεπε νὰ γείνῃ σύζυγος Μονάρχου καὶ ἐγὼ ἀκολούθως ἐξετέλεσα τὴν διαταγὴν τοῦ ἡδυνάμην νὰ σιωπήσω, ἀλλ' ὄχι, διὰ τοῦ ἰδίου στόματός μου ἔμαθον ὁ Κλόβις τὰ ἐπισυμβάντα ὑμῖν δυστυχήματα, τὴν μεγάλην καταγωγὴν σας, καὶ ὅτι ὁ θρόνος ἦτο ἡ θέσις σας· σὰς ὠδήγησα ἐπ' αὐτοῦ, κυρία, καὶ ἰδοὺ ἤδη βασιλεύετε· ὁ βασιλεὺς σὰς ἀγαπᾷ καὶ ἡ Νευστρία εὐλογεῖ τὴν ἐκλογὴν του, ἐγὼ δ' ἐκπληρώσας τὸ καθήκόν μου ζητῶ ἤδη τὴν συμπάθειάν σας. Συγχαρῆσατέ μοι ἐὰν σὰς παρῶρισσα διακόψας τὴν σιωπὴν· ἤδη φέρω τὴν παρηγορίαν ὅτι ἡ ἡγεμονίς μου γινώσκει τὰ πάντα καὶ ὅτι ἀποθνήσκω δι' αὐτὴν· μίαν μόνην χάριν αἰτῶ παρ' ὑμῶν, κυρία, συγκτανεύσατε μόνον νὰ μὲ εἰπῇτε ὅτι ἔχω τὴν συγγνώμην καὶ τὴν συμπάθειάν σας· εἶναι ἡ τελευταία φορὰ καθ' ἣν σὰς βλέπω καὶ σὰς ἐπικαλοῦμαι . . . ἀλλὰ τί βλέπω Βατίλδῃ, ὠχρότης θανάτου διεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου σας! ὦ οὐρανέ! — Δὲν ἀγαπᾶτε ποσῶς τὴν Ἑμμαν! μὲ ἀγαπᾶτε, Ἀρκαμβώδ', ἐπιστεύσατε δ' ὅτι ἠγάπων τὸν Ῥανούλφον καὶ ἠθέλατε νὰ μὲ συν-

δέσπτε μετ' αὐτοῦ! τίποτε δὲν σὰς ἔλεγε τίς ἦτο ὁ κύριός μου! τίς ἄλλος εἰμὶ ὁ Ἀρκαμβώδ' ἡδύνατο νὰ διεγείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν μου τὸν θυμασμόν τὸν Ἀρκαμβώδ' μόνον ἐθαύμαζον. — Ἠγαπῶμην ἀπὸ τὴν Βατίλδην; ἔκραζεν ὁ Διοικητής!

Ἀμφότεροι μένουσι τότε ἄφωνοι καὶ ἐκπεπληγμένοι· ἀλλ' ἡ Βατίλδην ἐξέρχεται πρῶτη τῆς ἐκπλήξεως, ὡς ἐξέρχεται τις ἀπὸ βαθύν ὕπνον ἐξυπνῶν αἴφνης. Ρίπτει ἐν πρῶτοις τὰ βλέμματά της κύκλῳ καὶ θεωροῦσα μετὰ προσοχῆς τὸν διοικητὴν, λέγει. — Ὁ Ἀρκαμβώδ' ἡγάπα λοιπὸν τὴν Βατίλδην; καὶ σχηματίσασα σταθεροτέραν τὴν φωνήν της, ἐξακολουθεῖ — Ἀρκαμβώδ', ἀκούσατέ με· καθήσατε . . . καθήσατε καὶ μὴ με διακόψετε, δὲν σὰς ὁμιλεῖ ἤδη ἡ ἡγεμονίς, ἡ Βατίλδην ἀπαιτεῖ παρ' ὑμῶν τὴν σιωπὴν ταύτην.

Ὁ Διοικητής κάθεται τεθλιμμένος καὶ ἄφωνος· ἡ δὲ Βατίλδην ἐξακολουθεῖ.

Ἰποχωρῶ ὀλίγον εἰς συγκινήσεις, ἀ; θέλω ἐξαλείψει δια παντός. Ἡ σύζυγος τοῦ Κλόδεως ἀφίνει πρὸς στιγμὴν νὰ φανῇ ἡ δούλη τοῦ Ἀρκαμβώδ', ὁ δὲ μετὰ τοῦτο βίος τῆς βασιλείας θέλει ἐπανορθώσει τὰς ὀλιγίστας στιγμάς, ἀς ὑποχωρεῖ εἰς τὴν Βατίλδην.

Ναὶ, Ἀρκαμβώδ', σὰς ἡγάπησα· ἡ ὁμολογία αὕτη δὲν παροργίζει οὐδόλως τὸν Βασιλέα μου, τὸν σύζυγόν μου, διότι ἡ ἀρετὴ ἐπάλασε πάντοτε κατὰ τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου καὶ ἤδη θέλει θριαμβεύσει· ὁ πρὸς ὑμᾶς θαυμασμός ἦτο ἡ πρώτη συγκίνησις τῆς καρδίας μου. Μακρὰν δὲ τοῦ νὰ ἐμπιστευθῶ τοῦτο εἰς οὐδένα, μόλις ἐτόλμων νὰ τὸ συναισθάνωμαι ἐγὼ μόνη, καὶ ἐκρυπτον αὐτὸ ἀπὸ τὰ πατρικὰ βλέμματα, ἀπὸ τὰ τῆς Ἑμμάς. Ἐνθυμείσθε ὅτι σὰς ἐπλησίαζον πάντοτε μετὰ δειλίας καὶ μετὰ φόβου; ἀλλ' ἐτίμων καὶ ἡγάπων ὡς μητέρα μου τὸν Πλεκτροῦδην καὶ ἤθελα νὰ ἀποβάλλω συγκίνησιν ἥτις με καθίστα ἐνοχὸν ἐνώπιον αὐτῆς· ἡ καρδία μου ἦτο πάντοτε τεθλιμμένη, διότι δὲν μοι ἦτο συγκεχωρημένον νὰ ἐλπίζω τίποτε· ἡμέραν τινὰ ὁ πατήρ μου με εὐρίσκει χύνουσαν δάκρυα· ἐνόμισεν ὅτι ὁ Ρανούλφος ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς θλίψεώς μου, καὶ ἡ ἀπάτη αὕτη μοι ἐφάνη ὀλιγώτερον θλιβερά, ἢ ἂν ἐνεβάθυνεν εἰς τὴν ἀλήθειαν· τίποτε δὲν με ἤλεγχεν ὡς πρὸς τὸν Ρανούλφον. — Δὲν ἡγαπάτε λοιπὸν τὸν Ρανούλφον; διέκρινεν ὁ Ἀρκαμβώδ'. — Ὁ Ρανούλφος μοι ἦτο ἐπαχθής· ζοφερά μελαγχολία με εἶχε κυριεύσει ὁλόκληρον, ἀλλ' ἀπώθουν μετ' ἐπιμονῆς πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ μοι ἀποκαλύψῃ τὴν αἰτίαν· ἡ μελαγχολία αὕτη μ' ἐφερεν εἰς τὰς πύλας τοῦ ἄδου· ἤλθετε νὰ με ἰδῆτε πάσχουσαν καὶ ἐγὼ ἐπανερχομαι εἰς τὴν ζωὴν· ἀκολουθῶς μᾶς ἀπληθευερώσατε, ἀλλ' ἐγὼ ἡσθάνομην ἐνδόμυχον λύπην ἀφίνουσα τοὺς τόπους οὗς κατοικεῖτε· ἡ ζηλοτυπία με ἔκαμε νὰ ἐνοήσω ὅ,τι προσεπάθουν ν' ἀποφύγῃ· ἐφαντάσθην ὅτι ἡ Ἑμμά ἡγαπᾶτο παρ' ὑμῶν. — Ἡ Ἑμμά! τὸ πᾶν δὲν ἐκήρυττε τίνα ἐλάτρευον· ἡδυνάμην...

Ἀρκαμβώδ' λητμονεῖτε ὅτι περιμένω σιωπὴν παρ' ὑμῶν· εἶδον τότε ὅτι σὰς ἡγάπων, καὶ ἐπέβηλον διπλάσιαν αὐστηρότητα εἰς ἐμαυτὴν ἵνα παλαίσω καὶ νικήσω ὅ,τι ἡσθάνομην καὶ εἰς μόνην τὴν ὑπερηφάνειάν μου εὗρον ἱκανὰς δυνάμεις· ἤμην πεπεισμένη ὅτι ἡ Ἑμμά σὰς ἦτο προσηλὴς καὶ ὅτι ἡθέλατε νὰ τὴν νυμφευθῆτε, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη μ' ἐστήριξεν ἔτι μᾶλλον. Τότε μ' ἀνκγγέλλατε ὅτι ἐφείλω νὰ ἐνδῶσω εἰς τὴν λαμπρυτητα τοῦ γένους μου, εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρός μου καὶ νὰ προσφέρω τὴν χεῖρά μου εἰς τὸν Κλόδιν. Ἐνόμιζον ὅτι εἰσέδυτε εἰς τὰ ἐνδόμυχά μου, ὅτι μ' ἐπιβάλλετε τὸν νόμον τοῦ νὰ σὰς ἀπκρνηθῶ. Ἀρκαμβώδ', σὰς ὑπήκουσα, ἐγὼ, ἥτις τότε σὰς προσέτιμων ὅλων τῶν βασιλείων τῆς γῆς, καὶ ἐθελγόμεν ἀκούουσα τὸ ὄνομα τῆς αἰχμαλώτου. Ὁ Διοικητής ἀνίσταται μετὰ ταχύτητος, ἀλλ' ἡ Βατίλδην τὸν διατάττει νὰ καθίσῃ καὶ ν' ἀκούσῃ. Ἐνέδωκα λοιπὸν εἰς τὴν διαταγὴν σὺς καὶ ἀφένθην νὰ ὀδηγηθῶ παρ' ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βωμοῦ, ἔνθα ὠρκίσθην αἰωνίαν πίστην εἰς τὸν Κλόδιν.

Τὴν σύζυγον τοῦ Κλόδεως ἀκούετε ἤδη ὁμιλοῦσαν, καὶ αὕτη αὖθις θέλει σὰς ἐπενθυμίζει πάντοτε τὰς ὑποχρεώσεις της.

Ἀφ' ἧς δὲ στιγμῆς κατέστην Βασίλισσα, αἰσθάνομαι ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζήσω δι' ἐμαυτήν... δι' ὑμᾶς· ἀνήκω εἰς τὸν βασιλέα, ἀνήκω εἰς τὸν θρόνον καὶ εἰς τὸ κράτος· αὐτὰ μόνον θέλουν πληροῖ τὴν ψυχὴν μου, καὶ εἰς αὐτὰ μόνον θέλω ἀφιερῶσαι ἀπάσας τὰς στιγμάς τῆς ζωῆς μου· (1) λέγουσα δὲ ταῦτα ἀνίσταται προσθέσα-

(1) Ἡ ὠραιότης, τὸ πνεῦμα, αἱ ἀρεταὶ καὶ ἡ ἡγεμονικὴ καταγωγὴ τῆς Βατίλδης δένειναι ποσῶς παίγνια τῆς φαντασίας. Ὁ αὐτουργὸς τῆς ζωῆς της κατ' εὐθείαν γραμμὴν κατήγετο ἐκ τῶν Σαξόνων βασιλέων, οἵτινες κατέστησαν τὴν Ἀγγλίαν ἐπαρχίαν τῆς Γερμανίας· τοῦτο εἶναι ἱκανὸν νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἡ Βατίλδην ὑπῆρξε τὸ πρῶτότυπον τῆς εὐσεβεῖς καὶ τῆς ἀγαθότητος. Καταστάσα ἀκολουθῶς βασιλεῖς, ἐδεῖχθη ἔτι μᾶλλον μετρίωρον, καὶ λέγεται ὅτι ἐνθυμεῖτο πάντοτε τὴν δουλείαν καὶ αἰχμαλωσίαν της· καὶ τοῦτο ἵνα ἦναι πράξις καὶ συμπαθὴς πρὸς τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὴν δυστυχεῖς· αἱ ἀγαθοεργίαι της ἐλάμπρυναν ἔτι μᾶλλον τὸ μεγαλεῖόν της· ἐνώνουσα δὲ σπάνια προτερήματα πρὸς τὴν ἐπιτηδεύειν τῶν πολιτικῶν διαχειρήσεων, εἶχε καὶ ἐξοχὸν γενναιότητα εἰς τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις· ἔδωκε τοιαῦτα δείγματα ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας της, ὅτε τὸ κράτος της ἐταλαντεύετο ὑπὸ τρικυμιῶδων παθῶν· ἀλλ' ἵνα μὴ ὑποσέθῃ ὅτι ὁ ἔπαινος οὗτος εἶναι ὑπερβολὴ ἀναφέρω ὅ,τι εἶπεν ὁ Ἀββᾶς Βελλύς, Hist. de fr. tom. I. α Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς ἡγεμονίδος ταύτης ὑπῆρξε πλήρης γλυκύτητος, συνέσεως, δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. Οἱ Γαλάται ἀνευ διακρίσεως ἡλικίας ἢ γένους ἐ-

σα. Ἀρχαμβώδ, ἔχετε τὴν γενναϊότητα νὰ μὲ μιμηθῆτε· ἀλλὰ τί λέγω; τελειώσατε τὸ ἔργον σας. Ἰμεῖς μὲ ἀνυψώσατε εἰς τὸν θρόνον, καταστήσατέ με ἥδη καὶ ἀξίαν αὐτοῦ· λησμονήσατε τὴν Βατίλδην καὶ στηρίζατε τὴν βασιλίσσαν εἰς τὴν γενναίαν καὶ εὐγενῆ ἄμιλλαν τοῦ νὰ συντελέσῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους· εἴθε αὕτῃ ἡ μόνιμος φροντίς, εἴθε ἡ ὑπερτάτῃ αὐτῇ προθυμίᾳ νὰ μᾶς ἐνώνῃ καὶ μᾶς ἐνοουσιᾷ πάντοτε! ἐπαναλαμβάνω τοῦ, λόγους καὶ τὰς συμβουλὰς σας· μίξιν μόνην ἐπιθυμίαν καὶ προσπάθειαν νὰ ἔχωμεν, νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν δόξαν τοῦ συμβίου καὶ βασιλέως μου, νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν κοινὴν εὐτυχίαν καὶ νὰ καταστήσωμεν τοὺς λαοὺς μας εὐδαίμονας. Ἰδοὺ, κόριε, τίνες παραφοραὶ πρέπει νὰ κυριεύωσι ψυ-

πλήρουν βαρὺν κεφαλικὸν δασμὸν, καὶ τοῦτο ἐμπόδιζεν αὐτοὺς νὰ νυμφεύωνται ἢ τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ἐκθῆτωσιν ἢ νὰ πωλῶσι τὰ τέκνα των. Ἀπεύθυνον τὰ παράπονά των εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου, ἡ δὲ Βατίλδη ἐλυπήθη αὐτοὺς καὶ μετέβαλε τὸν δυστυχέστατον τούτον φόρον καὶ ἐλύτρωσε πάντας τοὺς ὡς αἰχμαλώτους πωληθέντας· ἕνεκα τοῦ σκληροῦ ἐκείνου δασμοῦ. Τὰ συμφέροντα τῆς ἐκκλησίας ἐνδιέφερον τὴν βασιλίδαν Βατίλδην ὅσον καὶ αὕτῃ ἡ ὑπαρξίς της, ἐνησχολήθη προσέτι καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν ἡθῶν· οἱ δὲ σπουδάρχαι διὰ τὴν ἐπισκοπὴν κατεστάλησαν ὑπ' αὐτῆς καὶ ἡ σιμωνία (παρανομία ἱερᾶ) ἐκρίζωθη δολοκλήτως· ἡ φρόνησις, ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ πρωτοπικὴ ἀξία ἦσαν οἱ μόνοι τίτλοι, τὰ μόνα μέσα δι' ὧν ἡδύνατό τις νὰ γνωρισθῇ καὶ νὰ προστατευθῇ ὑπὸ τῆς Βατίλδης· διώρισεν εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον τῆς Autun τὸν Leger, ἄνδρα σεβόμενον ὑπὸ πάντων καὶ τιμῶσαντα τὴν ἐκλογὴν τῆς βασιλίσσης· ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν ἐπίσης καὶ εἰς τὸν τοῦ Sigebrend, ἐπισκόπου τῶν Παρισίων· ὁ φιλόδοξος οὗτος ἐκκλησιαστικὸς προσετώς ἵνα ἀναγγεῖλῃ τὸν διορισμὸν αὐτοῦ μετὰ πλείονος ἀλαζονείας διερχόμενος κακῶς τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν καὶ ἀγαθότητα τῆς ἡγεμονίδος ταύτης· οἱ μεγιστᾶνες τῶν ὁποίων ἡ ὑπερηφάνεια ἐπληρώθη, εἶχον τὴν ἀνανδρίαν νὰ μελετήσωσι τὴν δολοφονίαν αὐτῆς· ἡ δὲ Βατίλδη μαθούσα τὰς διαβολὰς καὶ κακοτρόπους ῥαδιουργίας τὰς ἐνεργουμένας κατ' αὐτῆς παρὰ τοῦ Sigebrend ἐφοικίλας, καὶ ἀπεστράφη τὸν κόσμον· ἐνισχύετο δὲ μόνον καὶ ἐπεθύμει νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ παρηγορεῦντος τὰς τεθλιμμένας ψυχὰς, καὶ σπογγίζοντος τὰ δάκρυα τῆς οὐνειδιζομένης ἀρετῆς· ἀφιερῶθη λοιπὸν ὁλοκλήρως εἰς τὸν Θεὸν ἀποσυρθεῖσα εἰς τὴν Μονὴν τῆς Chelles ἣν εἶχεν ἀνοικοδομήσει, ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς μοναχῆς. Κατὰ τινὰς ἱστορικοὺς, δὲν ἠθέλησέ ποτε ν' ἀκούσῃ περὶ αὐλῆς ἥτις ἦτο ἀναξία αὐτῆς, ἀπέθανε δὲ τιμωμένη ὡς ἁγία κατὰ τὸν ἔννατον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα.

χὰς ὁποῖαι εἰσὶν αἱ ἡμέτερα. Ἰδοὺ εἰς τίνες συγκινήσεις πρέπει νὰ ἀφεθῶμεν. Ζητήσατε λοιπὸν ἵνα διατρέξῃτε στάδιον μεγάλου ἀνδρός, ἵνα ἀπολαύσῃτε τὴν γλυκεῖαν ἀμοιβήν, ἣν χορηγεῖ ἡ ἀρετὴ μόνῃ, καὶ ἵνα φανῇτε ἀξίος τῆς ἀνευφημίας καὶ τῆς εὐλογίας τῶν συμπολιτῶν σας, καὶ ὑμῶν αὐτῶν· διατηρήσατε τὰ πολιτικὰ δικαιώματά σας καὶ ἔσεσθε τὸ στήριγμα τοῦ κυρίου μας, ὁ πρῶτιστος τῶν ὑπηκόων του, τὸ μόνιμον καὶ ἔξοχον πρωτότυπον τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀφωσιώσεως, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁμιλεῖτε πρὸς τὴν σύζυγόν του περὶ τῶν καθηκόντων της, — Ὡ πόσον ἡ ψυχὴ μου ἐφαιδρύνθη καὶ ἀνυψώθη ὡς καὶ ἡ ὑμετέρα· ὦ, ὁ οὐρανὸς μοὶ ὁμιλεῖ διὰ τοῦ στόματός σας. Ἔστω, κυρία, ἀναγνωρίσατε τὴν δύναμίν σας καὶ κρίνατε ἂν δύνασθε, ὑμεῖς μὲν νὰ διατάττετε ὡς βασιλίσσα, ἐγὼ δὲ νὰ ὑπακούω· ἀποθῶ τὸν θάνατον ὅστις μὲ περιέμενε καὶ θέλω ζῆσαι ἵνα θαυμάζω τὰς ἀρετάς σας, ἵνα μιμηθῶ αὐτάς, ἵνα ἐνασχοληθῶ ὁλόκληρος εἰς τὰς φροντίδας τῆς θεοῦς μου, εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους, ἵνα προσελκύσω τὴν εὐνοίαν τοῦ Κλόδεως καὶ τὰ βλέμματα τῆς οἰκουμένης καὶ τὰ τῆς Βατίλδης. . . . Τί περισσότερον ἀπαιτεῖτε; — Ἐτι μᾶλλον, Κύριε. — Τί περισσότερον ἐπιθυμεῖτε; — Ἀμφότεροι νὰ θέσωμεν ἐν ἑαυτοῖς αἰωνίαν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ μὴ ἀντεῖπωμεν· ἀμφότεροι νὰ ἐξαλείψωμεν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀνάμνησιν ἔρωτος ὅστις δύναται εἰς ἀμφοτέρους μὲν νὰ θεωρηθῇ ἐνοχὴ, εἰς ἐμὲ δὲ καὶ ἐγκλημα· ν' ἀντιτάξωμεν εἰς τὴν ἐπάνοδόν του ἀνυπερβλήτα ἐμπόδια, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ νυμφευθῇτε. . . . — Μὴν τελειώσατε Κυρία, πῶς! δὲν εἶναι ἱκανὸν ν' ἀνθέξω εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν θῆαν τῆς Βατίλδης; συζύγου οὐσης ἄλλου, νὰ καταπίνω τὰ δάκρυά μου, ν' ἀποθνήσκω χωρὶς νὰ παραπονοῦμαι διὰ τὴν ἀτυχίαν μου; ὀφείλω νὰ ὑποκύψω καὶ εἰς σκληρότερας βασάνους; ὀφείλω νὰ ἐξορίσω τὴν εἰκόνα σας ἀπὸ τὴν καρδίαν μου διὰ νὰ μὴ σὰς λατρεύω ἐν τῷ κρυπτῷ, νὰ μὴ σὰς ἀπειθῶν τὰς εὐχὰς τῆς ψυχῆς μου καὶ τὰ δάκρυά μου τὰ ὅποια τρέφει ἡ βλύψις μου! πρέπει καὶ ἄλλῃ; . . . Ὡ Βατίλδη, ὦ κυρία, θέλω ἐκτελέσει τὰ πάντα διὰ νὰ σὰς ὑπακούσω, ἀλλὰ μὴ μὲ διατάττετε ποσῶς νὰ προσφέρω εἰς ἄλλο ἀντικείμενον τὰς ὑποκλίσεις μου, καὶ νὰ συνδέσω ὑποχρεώσεις . . . κλαίετε! — Ἰμεῖς κάμνετε νὰ βῶσιν αὐτὰ τὰ δάκρυα, ἀλλὰ μὴ τὰ βλέπετε παντελῶς· Ἀρχαμβώδ, ἐπιθυμεῖτε νὰ αἰσθανθῶ τύψεις συνειδότας; φεισθῇτε τῆς ἀρετῆς μου, ἐάν σὰς ἤμαι ἀκόμη προσφιλής. — Ἐάν μοι ᾔπτε προσφιλής; . . . Ὡ Βατίλδη. — Μὴ μὲ ἐκθέτετε εἰς παρομοίας δοκιμασίας, διότι ποτὲ ἄλλοτε δὲν θέλετε ἰδεῖ δάκρυα, ἀλλ' ὑπάγετε, καὶ σήμερον μάλιστα, εἰς τὸν βωμὸν, νυμφευθῇτε, νυμφευθῇτε τὴν Ἑμμαν, ἥτις σὰς ἀγαπᾷ, αὕτῃ ἡ ἰδίᾳ μοὶ ἐνεπιστεύθη τὴν καρδίαν της εἶναι δὲ καταγωγῆς ἐπισήμου. . . Ἰγίαινε, ὑπάγω ν' ἀναγγεῖλλω εἰς τὸν σύζυγόν μου ὅτι ὁ διοικητὴς τῶν ἀνακτόρων τῷ

ἀπεδόθη αὐθις· μὴ λητμονώμεν δὲ οὐδέποτε ὅτι εἰμὶ βασιλεῖς καὶ γυνὴ τοῦ Κλόθεως.

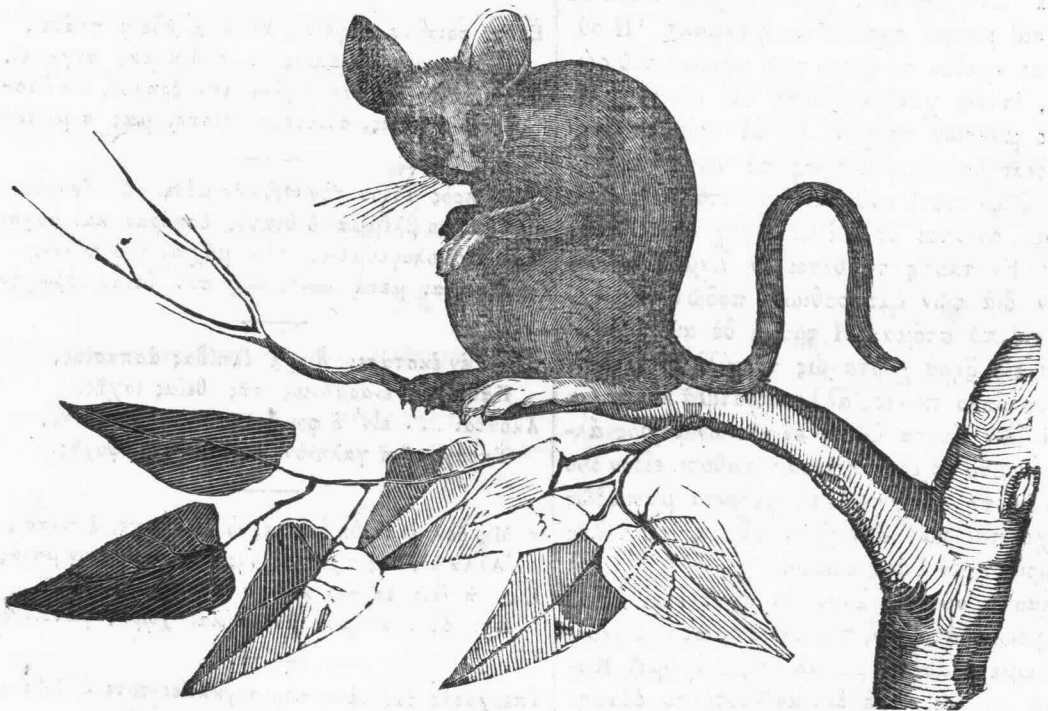
Ἡ Βατίλδη πᾶσαν ἀποσύρεται μετὰ ταχύτητος, μὴ θέλουσα ν' ἀκούσῃ οὐδὲν ἄλλο παρὰ τοῦ Ἀρκαμβώδ'· ἀλλ' αὐτὸς ἔκραζε, ποῦ τρέχετε, κυρία; εὐαρεστήθητε νὰ σταματήσητε μίαν μόνην στιγμὴν . . . δὲν μὲ ἀκούει πλέον . . . μὲ φεύγει· Βατίλδην, θέλετε εὐχαριστηθῇ. Πάντοτε θέλω σὰς θεωρεῖ ὡς Βασίλισσαν ὡς ἡγεμονίδα μου, ὡς ἀντικείμενον ἄξιον νὰ θαυμάζεται καὶ νὰ προσκυνῆται ὑφ' ἀπάσης τῆς γῆς· θέλω σὰς λησμονῆσαι, καὶ θέλω νυμφευθῇ τὴν Ἑμμαν, ναί, θέλω τὴν νυμφευθῇ· ἃ· ἐξελειφθῇ διαλογισμός, τὸν ὅποιον τὰ πάντα μὲ ἀναγκάζουν ν' ἀπορρίψω· ἡ εὐτυχία μου ἔστω ἡ εὐδαιμονία τῆς Νευστρίας, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Ἀρκαμβώδ' γενέσθω ἄξιον νὰ διακωνισθῇ μετὰ τῆς ἐναρέτου Βατίλδης.

Τῶντι ἀμφότεροι οὗτοι ἐθαυμάζοντο ὑπὸ τῶν συγχρόνων των, καὶ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν·

ὁ Ἀρκαμβώδ' συζευχθεὶς τὴν Ἑμμαν ἀφωσιώθη ὅλος εἰς τὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἡδυνήθη νὰ συνενώσῃ τὴν προσωπικὴν ἀξιοπρέπειαν μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς κοινοτικῆς του ἀξίας· ἡ δὲ Βατίλδη κατέστη μία τῶν περιβλεπτοτέρων βασιλίδων διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ πολιτικὰ πλεονεκτήματά της· ἀφοῦ ἐκυβέρνησεν ἱκανὸν χρόνον ὡς ἀντιβασίλισσα τῆς Γαλλίας, κατὰ τὰ χρονικά τοῦ κράτους ἐκείνου, ἀφῆκεν αἰωνίαν δόξαν ἐπισφραγίσασα αὐτὴν μὲ τοῦτο· ἐγκαταλείψασα τὴν αὐλὴν ἐγκολπώθη μονήρῃ βίον, ἐν ᾧ καὶ ἀπέθανεν ἐνώσασα εἰς τὴν αἰμίμηστον δόξαν της καὶ τὴν φήμην τῆς ἀγιότητος.

Ἰπὸ τῆς

ΠΟΛΥΤΙΜΗΣ ΚΟΥΣΚΟΥΡΗ.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΙΚΤΙΣ Η ΜΥΔΑΛΕΑ.

Ἐπὶ πολὺ τὸ μικρὸν τοῦτο ζῶον συνεχέστο μετὰ τοῦ Κάστωρος. Περιλαμβάνετο δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀμερικανικῇ οἰκογενείᾳ τῇ ἀντιστοιχοῦσῃ πρὸς τὸ Καβίνειον γένος τοῦ Λινναίου.

Λίαν παράδοξον εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ὅτι ἡγενοεῖτο μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ ἡ ἐξωτερικὴ μορφή καὶ ὁ ἀνατομικὸς ὁργανισμὸς ζωῶν ὅπερ ἀπαρτίζει τὸν μᾶλλον περιζήτητον στο-

λισμὸν τῶν ἀπολιτεῦτων ἐθνῶν, ἐνῷ ἀπ' αἰῶνων μετεφέροντο σωρηδὸν εἰς Εὐρώπην αἱ λαμπραὶ καὶ μαλακαὶ μηλωταὶ τοῦ ζώου τούτου, οὗ τινος θύδολως ἐγνώριζον οὔτε τὸν χαρακτῆρα, οὔτε τὰς ἑξεις, οὔτε αὐτὴν τὴν καταγωγὴν.

Ἡ σιωπὴ ἦν ἐτήρουν οἱ Περουβιανοὶ ἔμποροι, ἡ ἡ ἀγνοία αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς ἑξεις ἰκτίδος τῆς μυδαλέας, ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς διαφόρους μυθολογικάς παραστάσεις καὶ ἡμεῖς δὲν στερούμεθα ψευδῶν πληροφοριῶν ὡς πρὸς τὰ ζῶα ταῦτα.

Ὁ Ἀββᾶς Μολίνας ἐν τῷ δοκιμίῳ αὐτοῦ